

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת ערוובין, דף י"ד

"אמר רב פפא: שפתו שפת פרח שושן כתיב
ביה, דכתיב: ועביו טפח ושפתו כמעשה כוס
פרח שושן"

גרמידי - אמות (מידה)
סגיא - מספיק

ח

הסבר: התלמוד דן במידותיו של "הים" שעשה
שלמה המלך, שהיה מיכל גדול עשוי נחושת
שעמד במקדש והיה מלא מים.

על המפה

שכונת נווה צדק ביפו

נווה צדק היא שכונה ביפו. היא נוסדה
בשנת 1887 על ידי יהודים שרצו לגור
מחוץ לצפיפות שבעיר יפו, והייתה השכונה
הראשונה שנבנתה מחוץ לחומות העיר.
השכונה נוסדה על ידי חברת "עזרת
ישראל" שבראשה אלעזר רוקח. בתחילת
המאה ה-20 גרו בנווה צדק סופרים ואנשי
רוח רבים, ביניהם הרב קוק, ש"י עגנון,
דבורה בארון, נחום גוטמן ואחרים. לאחר
הקמת המדינה התיישבו בשכונה עולים
רבים, אך היא נעשתה ענייה ומוזנחת
והוחלט להרוס את רובה. בשנות ה-80
של המאה ה-20 החלה מגמה של חזרה
לשכונה, ובתים רבים שופצו ונבנו מחדש.

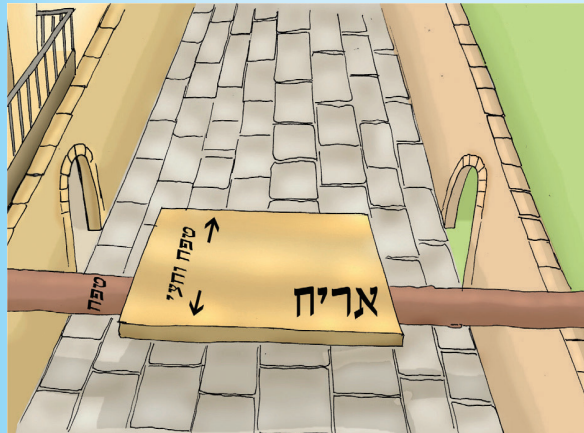
גנות נווה צדק (Wikipedia, מיכאלי)

סדר מועד | מסכת ערוובין, דפים י"ד - כ'
פרשת כי תצא | ג' ט' באלול (23-29 לאוגוסט)

דף י"ד: דיני הקורה והלחי

הקורה צריכה להיות ברוחב טפח לכל הפחות, כי היא צריכה להיות ברוחב קצה, שניתן להניח עליה "אריך". "אריך" הוא חצי לבנה. רוחב הלבנה שלושה טפחים, וה"אריך", שהוא חצי לבנה, רחב טפח וחצי. על קורה ברוחב טפח, ניתן להניח אריך ברוחב טפח וחצי, והאריך בולט קצת מכל צד של הקורה.

חכמים אומרים, כי על הקורה גם להיות חזקה.

ה"לחי" אינו צריך להיות חזק, ואינו צריך להיות רחב, אבל צריך שהוא יהיה בגובה עשרה טפחים לפחות. זו שיטת חכמים. רבי יוסי חולק וסובר, כי הלחי צריך להיות ברוחב שלושה טפחים.

דף ט"ו: מחיצות שנעשות מעצמן

את הסכך של הסוכה, צריך להניח לצורך סוכה. האם גם את המחיצות של הסוכה צריך לעשות בכונה לשם סוכה, או שאפילו אם עמדו שם מחיצות מסיבה אחרת, למשל, היה שם מחסן, הן כשרות גם כן למצות סוכה?
על פי התלמוד, כל מחיצה כשרה, ואין זה משנה מדוע עשו אותה. הלכה זו נוגעת גם לדינים נוספים, כי המחיצות משמשות גם בהלכות אחרות. למשל, אנחנו יודעים שמקום מוקף מחיצות הרי הוא רשות היחיד. הגמרא אומרת, כי גם מחיצות רשות טובה ומועילה, גם כאשר לא הקימו אותה במיוחד כדי לעשות את השטח לרשות היחיד.

דף ט"ז: לבוד

דין "לבוד" נמסר בהלכה למשה מסיני - במה עוסק דין "לבוד"?

כאשר צריכים להקים מחיצה, כדי להקיר שטח שיהפוך לרשות היחיד, לוקחים מחיצה ומעמידים אותה.

כשיש במחיצה חור קטן, החור אינו פוסל את המחיצה. הלכה זו מסר הקב"ה למשה בסיונו, שאם החור אינו בגודל של שלושה טפחים על שלושה טפחים, אנו מתירחים לך כאילו אין חור, כאילו המחיצה אטומה לחלוטין. זה נקרא "לבוד".

למיקה, אם יש מחיצה שעשויה כמו רשת, היא כשרה למחיצה, אם מקפידים לבדוק שהחורים שלה אינם בגודל של שלושה טפחים על שלושה טפחים.

★ | מן ההסטוריה

ייסוד ישיבת "מרכז הרב"

הישיבה המרכזית העולמית, המכונה ישיבת "מרכז הרב", נוסדה בשנת תרפ"ד על ידי הרב קוק. שאיפתו של הרב קוק הייתה שיישיבה זו תצמיח גדולי תורה שיהיו בקיאים בכל תחומי היהדות וגם בחוכמות העולם. הישיבה הוקמה בבית הרב קוק בירושלים, שנבנה על ידי הנדיב הארי פישל. לימדו בה הרב הנזיר, הרב חרל"פ, הרב יצחק אריאלי ואחרים. בתחילה למדו בה כמה עשרות תלמידים, אך קשיים כלכליים מנעו ממנה להתרחב. בשנת תשכ"ה עברה הישיבה לקריית משה, ובשנת תשל"ה לבניין הנוכחי. כיום לומדים בישיבה כ-600 תלמידים, ורבנים רבים וחשובים יצאו מתוכה.

בית הרב קוק, שבו שכנה הישיבה מהקמתה בשנת תרפ"ד (1924) ועד שנת תשכ"ד (1964) (Wikipedia, DMY)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

יוסי בן ה-12 אמור להתחיל בימים הקרובים את לימודיו בכיתה ז'. ההורים שלו רצו לרשום אותו בחטיבת ביניים יוקרתית, שהלימודים בה ברמה גבוהה מאוד, ויש דרישות גדולות מהתלמיד, שאם ירצה להצליח - יצטרך להתאמץ. אולם יוסי ביקש מהוריו לרשום אותו דווקא לחטיבת ביניים אחרת, ברמה נמוכה יותר, שבה אין לחץ על התלמידים, ונותנים להם יותר חופש ואווירה פתוחה. הדבר עורר ויכוח במשפחה.

מצד שני:

יוסי טען שהוא יסבול בבית הספר הזה, שהוא לא רוצה להתאמץ כל כך וללמוד בלחץ, ושהוא כבר יסתדר בחיים גם בלי הלחץ הזה.

מצד אחד:

ההורים טענו שגם אם הלימודים קשים עכשיו זה יעזור ליוסי בהמשך החיים, יחנך וירגיל אותו למציאות, למאמץ ולהצלחה ברמות גבוהות.

וא...? עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם עליה אתם מוזמנים לשיתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

"הראשון לציון"

"הראשון לציון" הוא תארו של הרב הראשי הספרדי לישראל. מקור השם הוא בפסוק "ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן" (ישעיהו מ"א). השימוש בתואר החל כנראה במהלך המאה ה-19. לבושו המסורתי של הראשון לציון הוא גלימה בצבע כחול כהה או שחור, ומצנפת כחולה כהה מעוטרת בפס כחול לבן.

מי אני?

- אחד הרבנים המרכזיים בציונות הדתית.
- כיהן כרב בקהילות בחו"ל, ביפו ובירושלים.
- הרב הראשי הראשון לארץ ישראל.
- מייסד ישיבת "מרכז הרב".
- מחבר הספרים "אורות", "אורות הקודש", "עין איה" ועוד.

"אני לא אשכנזי, אלא אשכנזי אשכנזי"

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
495 תחילת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת בית המקדש ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות במרכז הציור ומה היה תפקידה הציבורי הבכיר?
- 2 איזו ישיבה היא הקימה?
- 3 אילו ספרים, בין היתר, היא כתבה?
- 4 כיצד קשורה הדמות ליפו?

יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל
יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל
יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל
יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל לֹא אֶלֶּל

מי אני?

- א. המוסד הרבני העליון בישראל.
- ב. הוקמה בשנת תרפ"א בחסות השלטון הבריטי.
- ג. הראשונים שעמדו בראשה היו הרב אברהם יצחק הכהן קוק והרב יצחק מאיר.
- ד. בסמכותה האחריות לתחום הנישואין והגירושין, בתי הדין הרבניים, הכשרות ועוד.

קאמאץ עמאטל עמאטל

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ח

5260
ה'ת"ס

5258
ה'ת"ס

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים

510
תקופת הראשונים

1492
גירוש ספרד

1500
החדשה

רבי יוסף קארו

2019
שנת סיום הש"ס
ללומי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינה

1969
הרב
אריה לזין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שוואה

1897
הרצל

רבי יוסף קארו

1500
החדשה

1492
גירוש ספרד

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה גאון

510
ימי הביניים

סדר מועד | מסכת ערובין, דפים י"ז-כ'

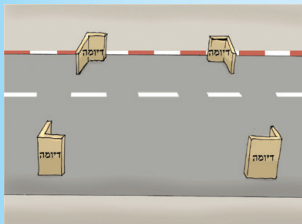
דף י"ז: מים אחרונים

מים אחרונים הם המים שבהם נוטלים ידים בסוף הסעודה, לפני ברכת המזון, והם מכונים "מים אחרונים", מפני שלפני האוכל נוטלים ידים פעם אחת, והנטילה עם סיום האוכל היא הנטילה האחרונה.

מדוע חיבו חכמים ליטול את הידים בסוף הסעודה? מפני שבמלח שאוכלים בסעודה עלול להימצא "מלח סדומית", שהוא חומר מסוכן לעיניים. לכן, חז"ל תיקנו לשטוף את הידים לאחר הסעודה, כדי שלא להגיע לכלל סכנה.

דף י"ח: דיומדין

דיומדין הם עמודים שיש להם שתי זוויות. הם נראים כמו האות "ר", והם משמשים כמחיצות

הגמרא מסבירה, כי המילה "דיומדין" פרוש הורכבה משתי מילים. "דיו" "מדין". פרוש המלה "דיו" הוא שנים, והמילה "מדין" היא קיצור של המילה עמודים. פעת ברור כי "דיומדין" - שני עמודים.

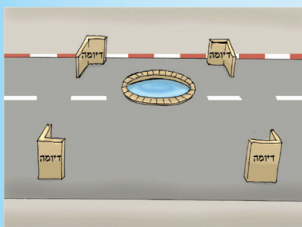
דף י"ט: קבלת דין שמים

רבי ירמיה בן אלקעזר אומר, כי על כל אדם לדעת, שאין להשוות כלל בין הנהגתו של מלך בשור ודם, לבין הנהגתו של הקב"ה.

כאשר מלך בשור ודם מטיל עונש, האיש שנענש יכול להתרגז ולצעוק, שהעונש אינו מגיע לו, הוא לא עשה מאומה, טפלו עליו עלילת שוא והוא אינו אשם כלל.

אך אצל הקב"ה אין טעויות. כל מעשיו מדויקים ואמיתיים. לכן, כאשר אדם נענש משמים, אין לו מה להתרעם על הקב"ה כלל.

דף כ': פסי ביראות

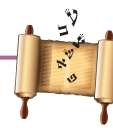
מהם "פסי ביראות"?

נניח שיש באר מים שנמצאת ברשות הרבים. הבאר עצמה היא רשות היחיד, שהרי היא בגובה עשרה טפחים והיא רחבה ארבעה טפחים על ארבעה טפחים. האם מותר להוציא מים החוצה מן הבאר אל הרחוב? כמובן שלא, מפני שבשבת אסור להוציא מאומה מרשות היחיד לרשות הרבים וכן להפך.

מה עושים?

ניתן להעמיד "דיומדין" סביב הבאר, כך שגם חלק מרשות הרבים שסביב הבאר יהפך לרשות היחיד, ואז ניתן להוציא מים מהבאר לשטח המוקף במחיצות.

פעת נבין את המילים "פסי ביראות". "פסי" - פס, כמו עמוד. "ביראות" - בארות. הפסים של הבארות, עמודי הבארות.

דבר תורה

אחת המצוות המוזכרות בפרשתנו היא מצוות "שכחה", בה מצווה החקלאי להשאיר בשדה את התבואה אותה הוא שכח לקצור, עד שיבוא העני בעצמו ויקצור אותה ויכניסה לביתו. ספר החינוך עומד מתוך מצווה זו על עיקרון יסודי בעניין התחושה הנפשית של מקבל הצדקה, ומסביר - **שלא לחינם ציוותה התורה את בעל השדה להשאיר את התבואה מחוברת לאדמה עד שיבוא העני ויקצור אותה.** היא רצתה שהעני יקצור את התבואה בעצמו, לבד, מעצם שמחתו על קבלת התבואה. אחת השאיפות והרצונות הגדולות ביותר שיש לעני היא להרגיש ולחוש ש"גם אני קוצר", "גם אני בעל שדה שעמל למחייתי". על כן התורה בחוכמתה מחייבת להשאיר את התבואה מחוברת ובכך להשלים גם את תקוותיו וצרכיו הנפשיים של העני, מלבד עצם הנתינה הממלאת את צרכיו הגשמיים.

חידה!

מצאו את המילים הבאות, שיש להן משמעות כבולה:

1. אשתמש בחוש הריח \ חצי לבנה

2. מסמיק \ שם של כוכב

3. מוסד תורני \ שימוש של הכיסא

4. זכוית בחלון \ עבדה, שירתה

5. אאסוף, אצבור \ יד קפוצה

(לולא 'לולא' 'לולא' 'לולא' 'לולא' 'לולא')

שאלות השבוע

1. האם את דפנות הסוכה צריך לעשות

דווקא לשם מצוות סוכה?

2. איזה גודל של חור במחיצה נחשב כאילו הוא סתום?

3. מה פירוש המילה "דיומדין", ומה עושים איתם?

בין הפותרים נמנה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il, בפקוח וראה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.*

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: רוח חיים פרייליכמן